

KEEP GOING →

TIEN MANIEREN OM CREATIEF TE BLIJVEN IN GOEDE EN IN SLECHTE TIJDEN

AUSTIN KLEON

LANNOO

www.lannoo.com

Registreer u op onze website en we sturen u regelmatig een nieuwsbrief met informatie over nieuwe boeken en met interessante, exclusieve aanbiedingen.

Omslagontwerp: Austin Kleon en Studio Lannoo

Vertaling: Fred Hendriks

Vormgeving binnenwerk: Austin Kleon en Wim De Dobbeleer

First published in the United States as:

Keep Going. 10 Ways to Stay Creative in Good Times and Bad

Copyright © 2019 by Austin Kleon

Illustrations copyright © 2019 by Austin Kleon

Published by arrangement with Workman Publishing Company, Inc., New York.

© Nederlandse editie: Uitgeverij Lannoo nv, Tiel, 2019

D/2019/45/247 – NUR 765 – ISBN 978 94 014 5924 2

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

VOOR MEGHAN + OWEN + JULES

(DE REDENEN WAAROM IK BLIJF DOORGAAN)

IK SCHREEF DIT BOEK OMDAT IK HET MOEST LEZEN. -----	1
① ELKE DAG IS GROUNDHOG DAY. -----	4
② EEN GEWIJDE BASIS CREËREN. -----	36
③ VERGEET DE TITEL. GA AAN HET WERK. -----	62
④ MAAK GESCHENKEN. -----	76
⑤ HET GEWONE + EXTRA AANDACHT = HET BUITENGEWONE. -----	98

⑥ DOOD DE KUNSTMONSTERS. ----- 120

⑦ JE MAG VAN MENING
VERANDEREN. ----- 128

⑧ BIJ TWIJFEL, GA OPRUIMEN. ----- 146

⑨ DEMONEN HATEN FRISSE LUCHT. ----- 168

⑩ ONDERHOUD JE TUIN. ----- 180

GEHOORD
OP DE
TITANIC

'Ik bedoel, ja, we zinken'

Maar

ng

de

muziek

is

exceptioneel

**‘Volgens mij moet ik niet creatief blijven
om iets te bewijzen, maar omdat het
me gelukkig maakt... Proberen creatief
te zijn, bezig te zijn, is heel belangrijk
om in leven te blijven.’**

— Willie Nelson

IK SCHREEF DIT BOEK OMDAT IK HET MOEST LEZEN.

Een paar jaar terug checkte ik elke morgen het nieuws op mijn telefoon. Het leek alsof de wereld steeds dommer en gemener werd. Ik was al meer dan tien jaar bezig met schrijven en kunst maken, en het leek er alleen maar lastiger op te worden. *Moest het met al mijn jaren ervaring eigenlijk niet een stuk makkelijker gaan?*

Alles werd beter toen ik accepteerde dat het misschien nóóit gemakkelijker zou worden. De wereld is gek. Creatief werk is moeilijk. Het leven is kort en kunst is lang.

JE WILT
EEN BOEK
LEZEN OVER X

IS ER EEN
BOEK OVER X?

JA

NEE

LEES
HET

SCHRIJF
HET

Of je nu een burn-out hebt, aan een nieuw project begint, een frisse start maakt of immens succesvol bent, de vraag blijft hetzelfde: hoe blijf je doorgaan?

Dit boek gaat over tien dingen die mij geholpen hebben. Ik heb het vooral geschreven voor schrijvers en kunstenaars, maar ik denk dat de principes nuttig zijn voor iedereen die een zinvol en productief creatief leven wil leiden, zoals ondernemers, docenten, studenten, gepensioneerden en activisten. Veel dingen heb ik van anderen gestolen. Ik hoop dat ook jij iets zult vinden dat de moeite van het stelen waard is.

Er bestaan natuurlijk geen regels. Leven is kunst, geen wetenschap. Iedereen heeft zijn eigen kijk op dingen. Neem wat je nodig hebt en laat de rest liggen.

Keep going en take care of yourself.

Dat doe ik ook.

① ELKE
GROUND

DAG IS
HOG DAY.

LEEF DAG VOOR DAG.

**'Niemand weet wat er gaat
gebeuren. Zit er niet over in.
Maak het mooiste wat je kunt
maken. Probeer dat elke dag
te doen. Dat is het.'**

— Laurie Anderson

Als iemand over ‘de creatieve reis’ begint, krijg ik de kriebels.

Het klinkt me te verheven. Te heldhaftig.

De enige creatieve reis die ik maak, is die van mijn achterdeur naar de studio in mijn garage, drie meter verderop. Ik ga aan mijn bureau zitten, staar naar een leeg vel papier en denk: heb ik dit gisteren niet ook al gedaan?

Als ik kunst maak, voel ik mij geen Odysseus. Ik voel me meer Sisyphus die zijn rotsblok de heuvel op rolt. Als ik aan het werk ben, voel ik me geen Luke Skywalker. Ik voel me meer Phil Connors in de film *Groundhog Day*.

Groundhog Day is een comedy uit 1993, met in de hoofdrol Bill Murray als Phil Connors. Phil is een weerman die vastzit in een tijdlus en elke morgen wakker wordt op 2 februari, Groundhog Day, en dat in Punxsutawney, in Pennsylvania. Het is de woonplaats van Punxsutawney Phil,

een beroemde bosmarmot (*groundhog*) die, afhankelijk van de vraag of hij zijn schaduw ziet of niet, voorspelt of de winter nog zes weken aanhoudt. Phil de weerman haat Punxsutawney, en de stad wordt een soort vagevuur voor hem. Hij probeert al wat hij kan, maar het lukt hem niet de stad te verlaten en naar 3 februari te gaan. Voor Phil duurt de winter eeuwig. Wat hij ook probeert, hij ontwaakt elke ochtend in hetzelfde bed op dezelfde dag.

In een moment van wanhoop vraagt Phil aan een stelletje dronkenlappen in een bowlinghal: ‘Wat zouden jullie doen als jullie vastzaten op één plek, elke dag precies hetzelfde was en het totaal niet uitmaakte wat je deed?’

Het is de vraag die Phil moet beantwoorden om de plot van de film verder te helpen, maar ook de vraag die wij moeten beantwoorden om de plot van ons leven verder te helpen.

Hoe je deze vraag beantwoordt, is denk ik je kunst.

elke

dag

wordt

vanuit het niets
geschapen

Nu ben ik heus niet de eerste die vindt dat *Groundhog Day* misschien wel dé parabel van onze tijd is. Harold Ramis, de regisseur en scenarist van de film, heeft veel brieven gekregen van priesters, rabbi's en monniken die de spirituele boodschap van de film prezen en voor hun eigen geloof opeisten.

Ik denk dat de film vooral relevant is voor mensen die creatief werk willen doen. Dat komt doordat een creatief bestaan niet lineair is. Het is geen rechte lijn van A naar B. Het is meer een lus, of een spiraal, waarin je na elk project steeds terugkeert naar een nieuw begin. Hoe succesvol je ook bent, hoe geweldig je prestatie ook is, je zult nooit echt 'arriveren'. Behalve de dood bestaat er voor de creatieve mens geen eindstreep of pensionering. 'Zelfs als je een groot succes hebt behaald,' schrijft muzikant Ian Svenonius, 'zal de oneindig kleine groep die er nota van heeft genomen de vraag stellen: "Wat nu?"'

De echt productieve kunstenaars die ik ken, kunnen die vraag altijd beantwoorden omdat ze een *dagelijkse routine* hebben ontwikkeld, een repeteerbare werkwijze die losstaat van succes, falen en de chaos van de buitenwereld. Ze hebben al bepaald waar ze hun tijd aan besteden en ze werken er elke dag aan, wat er ook gebeurt. Of hun laatste werk is afgekraakt, genegeerd of geprezen, ze weten dat ze 's morgens opnieuw zullen opstaan en aan de slag gaan.

Het enige in ons leven waar we echt controle over hebben, is hoe we onze dag invullen, waar we aan werken en hoe hard we dat doen. Het lijkt misschien vergezocht, maar het beste wat je kunt doen als je kunst wilt maken, is volgens mij net doen alsof je de hoofdrol speelt in je eigen remake van *Groundhog Day*: gisteren is geweest, morgen zal misschien nooit komen, je hebt alleen vandaag en wat je ermee kunt doen.

